

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens ad viginti sex Quæstiones priores, centum & septem
Disputationes in Capita diuisas

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1621

Deum esse infinitum, quod esse illius in nullo recipiatur, nonnulli
senserunt. c. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80983)

cundum analogiam Deo tribuitur: at certissimum est apud omnes, Deum esse infinitum secundum esse: hoc igitur modo ratio infinitatis Dei non satis explicatur.

Deinde aut infinitas Dei in eo consistit ut perfectiones in eo sine fine actu distinguantur; & hoc modo nunquam esset actu infinitus: aut in eo quod fundamentum habeat, ut infinitas in eo distinguantur perfectiones, & hæc infinitas, aut non est simpliciter infinitas, sed tantum secundum quid, si ex multitudine perfectionum expendenda est, aut certe est alius modus infinitatis, qui hæcenus non satis explicatus est.

CAPVT II.

Deum esse infinitum, quod esse illius in nullo recipiatur, nonnulli senserunt.

S. Thom.
Caiet.
Ferrar.
Egidius.
Richard.
S. Thomas
sententia ex
plicatur.

SANCTUS THOMAS, CAIETANUS, & recentiores in his art. & 1. contra gent. c. 43. & Ferrar. ibidem §. Circa istam propositionem. Egidius in 1. d. 43. a. 1. q. 1. & Richardus a. 1. q. 1. alio modo explicant infinitatem Dei: infinitum (inquiunt) idem omnino est, quod non finitum, & limitatum: aliquid autem eo finitum est, quod alio terminatur, & contrahitur. Quare in rebus creatis compositis ex materia, & forma reperitur ratio finiti secundum esse: quoniam materia per formam, & vicissim forma per materiam limitatur; tamen si materia sit quodammodo infinita, quia semel informata adhuc in potentia manet ad alias formas sine fine: qua ratione eam appellat S. Doctor infinitam secundum quid, hoc est in potentia: Licet actu per formam finita sit. Spiritualibus quoque creaturis conuenit ratio finiti secundum esse, non quia in eis materia per formam, & forma per materiam finiatur, sed qui compositæ sunt ex esse, & essentia, & earum esse in essentia receptum ab ea determinatur. Sunt igitur finitæ secundum esse, quia earum esse receptum est, atque eo, in quo recipitur, limitatum: cum ergo Dei essentia sit suum esse, ac proinde eius esse non sit in aliquo receptum, erit infinitum, & non limitatum. Quare ita est Deo proprium infinitum secundum esse, ut nulli creature conueniat.

Hanc rationem impugnat Scotus in 1. dist. 2. q. 2. §. Vltimo ostenditur: in hunc modum. Esse substantialium separatarum est accidens essentiae: Ergo non potest ipsam substantialiter limitare: quinimo arbitrat omne ens finitum siue secundum quantitatem, siue secundum substantiam gradu quodam determinato in seipso prius finitum esse, quam aliquo extrinseco terminetur: veluti primus orbis ratione suæ quantitatis in se finitus est, licet alio extrinseco non finiatur: atque ex eo potius alio extrinseco terminatur, quia in se finitus est, quam e contrario.

Verum hæc obiectio Scoti friuola est primum, quia esse essentiae non est accidens essentiae ex sententia S. Thomæ, ut ipse Scotus falso ei adscribit, sed est actus substantialis illius: quod vero possit ab ea separari, parum interest: nam & forma substantialis separari potest à materia, & tamen non est accidens illius. Secundo, S. Thomas non dixit essentiam terminari per existentiam, sed contra, esse per essentiam, cuius oppositum impugnat Scotus. Tertio, cum assensit S. Thomas eo aliquid finiri, quod alio terminatur, non loquitur de quanto quantitate molis, cui omnino accidit aliquo extrinseco concludi, & terminari, sed loqui-

tur de esse substantiali alicuius rei, & inquit eo ipso esse finitum, quod est in alio receptum. Neque vere existimat formalem rationem finiti secundum esse in receptione ipsa formaliter consistere, sed id, quod natura sua postulat in alio recipi, natura etiam sua finitum esse, & limitatum, priusquam in alio recipiatur.

Ceterum prædicta ratio, qua sanctus Doctor explicare, & probare nititur infinitatis attributum in Deo, difficilis adhuc mihi videtur. Etenim in rebus à materia separatis nihil existimo substantialiter in alio receptum esse: nam essentia, & existentia idem omnino sunt ex natura rei, ut 3. p. q. 17. a. 2. probabitur. Ipse vero res spirituales ex materia, & forma non componuntur, aut ex aliqua potentia, & actu substantiali secundum rem, sed solum ex genere, & differentia per rationem nostram: quæ sane compositio, nisi aliud oblatret, absque aliquo absurdo Deo concedi posset, ut disp. 22. probatum est. Nihil ergo substantiale est in rebus spiritualibus quod alio secundum rem finiatur, & terminetur: quare ratio infinitatis Dei, & finitatis omnium creaturarum alia ratione probanda est.

Dicit aliquis, in creaturis etiam spiritualibus compositionem esse ex natura, & personalitate; personalitatem autem distinguere ex natura rei ab essentia, ut 3. p. q. 4. art. 2. ostendimus. Verum hæc compositio non satis videtur, ut essentia in personalitate, & personalitas in essentia ita mutuo recipiantur, ut hoc ipso substantialiter inuicem limitentur. Nam personalitas solum est modus quidam per se, qui licet terminet naturam, & contrahat, ut sit persona, quæ nulli amplius communicari possit: non tamen videtur illam in se recipere, & substantialiter terminare, ut sit finita secundum esse, nisi ratio finitatis aliunde ipsi conueniat. Deinde non satis perspicuum est, quoniam modo eo quod recipiatur forma in materia, aut esse in essentia, limitata & finita sit secundum esse: quamvis enim ita mutuo determinentur, ut ex ipsis tertia quædam substantia consisteret à quacumque alia distincta: ex hoc tamen non sequitur, rem illam esse finitam, ut falso putauit Ferrar. loco cit. Nam ut optime notauit Alex. 1. p. q. 6. membro 1. ad 3. non est aliquid finitum ex eo, quod distinguatur ab alio, sic enim Deus finitus esset, quia ita est Deus, ut à ceteris rebus distinguatur.

CAPVT III.

Infinitatem Dei aliqui explicant ex eo, quod non collocatur sub genere.

Alij vero infinitatem Dei ex eo colligunt, quia non collocatur sub genere: hæc enim ratione infinitus erit, quia & genere, & definitione caret. Definitio enim teste Arist. 7. metaph. text. 22. terminus dicitur, quod rem, quam definit, terminet, & claudat. Cum igitur Deus non collocetur sub genere atque ita nec definitionem habeat ex genere, & differentia; sequitur infinitum esse. Hoc modo philosophantur S. Thomas 1. contra gent. cap. illo 43. ratione 1. & Ferrar. ibidem, Capreolus in 1. d. 43. q. 1. a. 1. concl. 1. Egidius art. 1. q. 1. Huc etiam spectare videtur id, quod docet Albertus in eadem dist. 1. nempe Deum infinitum esse, quia neque definiti, neque comprehendi potest à nostro intellectu.

Verum hoc modo non satis defenditur infinitas

Ostenditur
difficultas
rationis
S. Thom.

Enaso.

R. fellit.

Ferrar.
Alexan.

Aristotel.

6

S. Thom.
Ferrar.
Capreol.
Egidius.
Albert.